

## **Faglærers vurdering av gjennomføring: *Praktisk gjennomføring***

Kurset ble høsten 2011 gjennomført i henhold til kursplanen (se vedlegg). Kurset besto av en forelesningsdel og en seminar- og veiledningsdel. I forelesningsdelen ble studentene presentert for sentrale spørsmål, metoder og metodologier innen den kvalitative tilnærmingen. Alle forelesningsnotater/PowerPoints ble gjort tilgjengelig for studentene via Mi side. Et viktig poeng med denne forelesningsdel var å gi studentene generelle kunnskaper om forskningsprosessen fra problemstilling til analyse, ettersom studentene i annen del av kurset selv skulle praktisere dette. Med henblikk på å skape fruktbare læringsrammer for dette ble studentene delt inn i grupper og disse skulle da betrakte seg selv som forskningsgrupper, velge et tema/problem, innsamle (relativt små mengder) av empiri, bruke empirien samlet for en analyse og skrive en forskningsrapport (forskningsessay). Metodene var avgrenset til intervju og metode. Formålet med kravet om to ulike metoder var å gi studentene mulighet for å reflektere over hvordan man kan anvende og nyttiggjøre seg kombinasjoner av metoder i forhold til en konkret problemstilling. Formålet med å ”avgrense” metodene til intervju og observasjon var å sikre at studentene for eksempel ikke kunne utføre dette kun som et skrivebordsarbeid. Dermed fikk de anledning til å reflektere over en praksis med kvalitativ datainnsamling. I seminarene ga dette også studentene et samlet og felles grunnlag for refleksjoner. Seminarene fungerte som et faglig støtte- og veiledningsapparat for det fortløpende forskningsarbeid i gruppene.

Forskningsessayene er skrevet som individuelle essays ettersom eksamen for dette kurs er individuelt, men de er basert på hele gruppens empiri og inspirert av gruppens analysearbeid. Gruppen har selv valgt tema for oppgaven, har innhentet et empirisk materiale (hver student har enten intervjuet en gang i 20-30 min. eller gjort en observasjon i ca. et par timer). Den enkelte student baserer da sitt essay på gruppens samlede empiri, men har kunnet dra nytte av å samarbeide med gruppen om både empiriinnsamlingen og analysen af dataene. Det enkelte essay kan således betraktes som et individuelt produkt basert på og inspirert av et gruppesamarbeid. Studentene er bedt om å forme dette essayet som en liten forskningsrapport. Det betyr at det tradisjonelle innhold til en forskningsrapport bør inngå, men uten krav om at de enkelte deler skal utgjøre et bestemt omfang. Her er det lagt opp til en vis fleksibilitet som tar hensyn til at de har gjort forskjellige erfaringer gjennom denne lille ”forskningsprosess” de har vært igjennom og at de derfor har anledning til å vektlegge bestemte deler av dette (metodisk, analytisk, teoretisk). Det inngår også i vurderingen av essayet at studentens data er godkjent; dvs. at intervjuet er fullt transkribert og representerer et kvalitativt intervju og at observasjonsdataene består av sammenhengende tekst og representerer kvalitative data.

Karakterbedømmingen for den samlede karakter fra kurset har tidligere vært basert på en 50/50 fordeling fra henholdsvis metodeessayet og den skriftlige eksamen, dvs. at essayet for hver student inngikk i den samlede karakter fra kurset. Denne regel gjaldt inntil høsten 2009 hvor det ble gitt anledning til å gå til midtveiseksamen i

som fra før var godkjent med henblikk på å gi adgang til skoleeksamen, men som altså ikke inngikk i karakterbedømmelsen. Et veiledet essay basert på gruppevis datainnsamling kunne ikke inngå i eksamenen i undervisningsfritt semester og måtte derfor gå ut. Essayet ble derfor til et «arbeidskrav» for skoleeksamenen, altså en oppgave som skulle godkjennes/ikke godkjennes med henblikk på å kunne gå til skoleeksamen. Ut fra denne modellen har studentenes karakter kun vært basert på en 5 timers skoleeksamen. Dette har også vært tilfellet høsten 2011. (Om midtveiseeksamenen fremover kun skal gjelde for de som blir syke til skoleeksamen, men ikke for de som ønsker å forbedre en karakter, gis det igjen mulighet for å trekke essayet inn i den samlede karakterbedømmelse fra kurset, en ordning som klart er å foretrekke om eksamenen skal avspeile det samlede utbytte fra kurset både teoretisk metodologisk og praktisk i form av feltarbeid).

Gjennomføringen av kurset ble lagt opp på følgende måte med kombinasjoner av forelesninger og seminarer (og som det kan ses, overtok Liv Johanne Syltevik denne gangen introduksjonen til kurset med plassering av studentene i (forsknings)grupper, en veiledning med studentene under data-innsamlingsperioden samt den siste presentasjon av prosjektene):

Fredag 2. september 14.15-16.00

*Introduksjon til SOS304*

Liv Johanne Syltevik

(Denne første gangen fordeles alle på kurset i grupper, dvs. forskergrupper som skal innsamle og arbeide med et lite empirisk materiale igjennom kursperioden.)

Forelesninger:

Mandag 19. september 10.15-12.00

*Introduksjon til den kvalitative tilnærmingen*

Foreleser: Karen Christensen

Litt.: Silverman kap.1, 2, 9 og 12, Christensen

Torsdag 22. september 12.15-14.00

*Det etnografiske perspektivet*

Foreleser: Karen Christensen

Litt.: Silverman kap. 3, Smith, Widerberg

Fredag 23. september 14.15-16.00

Det kvalitative "InterView" og det aktive intervjuet

Foreleser: Karen Christensen

Litt.: Silverman kap. 4, Kvale & Brinkmann kap. 1, 2, 3, 6 og 8, Gubrium & Holstein kap. 4 og 6

Mandag 26. september 10.15-12.00

*Diskursanalyse*

Foreleser: Karen Christensen

Litt: Jørgensen & Phillips kap.1-3, Silverman kap. 5

Torsdag 29. september 12.15-14.00

*Analysearbeid og vitenskapelighet*

Foreleser: Karen Christensen

Litt.: Kvale & Brinkmann kap. 11, 12, 13, 14 og 15, Silverman kap. 8, Flyvbjerg

Fredag 30. september 14.15-16.00

*Teoriens rolle i forskning med en kvalitativ tilnærming*

Foreleser: Karen Christensen

Litt.: Blaikie, Blumer, Glaser & Strauss

Veiledning og seminarer:

Mandag 10. oktober 9.30-13.00 (7. oktober 9.15-13.00 går dermed ut)

*Empiri-veiledning: Gruppevis veiledning om fremdrift i forhold til datainnsamling*

Liv Johanne Syltevik

Data skal være innsamlet og utskrevet til onsdag 19. oktober (endret fra 17. oktober)

Plan for gruppens møtetid på seminarrommet:

Gruppe 1 : 9.30-10.15

Gruppe 2: 10.15-11.00

Gruppe 3: 11.15-12.00

Gruppe 4: 12.15-13.00

Mandag 24. oktober 10.15-14.00

*Gruppevis seminar om gruppens empiriske materiale og dets analytiske utviklingsmuligheter*

Karen Christensen

Plan for gruppens møtetid på seminarrommet:

Gruppe 1: 10.15-11.00

Gruppe 2: 11.15-12.00

Gruppe 3: 12.15-13.00

Gruppe 4: 13.15-14.00

Torsdag 27. oktober 12.15-16.00

*Felles analyse-seminar: gruppevis presentasjon og diskusjon av den empiriske analysen*

Karen Christensen

OBS: Dette seminaret finner sted i Christies gate 12, seminarrom 520

Fredag 4. november 8.15-12.00

*Studentpresentasjoner av gruppens forskningsprosjekter*

Liv Johanne Syltevik

Oversikt over studentene på kurset:

(Nr. 1 i hver gruppe er gruppens koordinator samt kontaktperson for emneansvarlig)

### ***Strykprosent og frafall***

Ved kursstart var det 21 studenter påmeldt kurset via Mi Side. Alle 21 fikk etter hvert plassering i en av de fire gruppene som ble opprettet dette semesteret (se ovenfor selv om en student kom sent inn og ikke ble oppført her). Alle 21 studenter leverte inn arbeidskravet og alle fikk godkjent sitt essay. Alle 21 gikk også til skoleeksamen og alle besto eksamen.

Frafallet for kurset dette semester er med andre ord 0 % og strykprosenten også 0 %.

En del av forklaringen på dette er nok at kurset er obligatorisk på masteren og i tillegg er basert på et intensivt og tett oppfølgende undervisningsopplegg, og også inkluderer gruppearbeid som skaper samhold og målrettethet i forhold til å komme seg gjennom kurset.

### ***Karakterfordeling***

Karakterfordelingen ble slik: 1 A, 3B, 12C, 5D. Dette betyr at gjennomsnittskarakteren ligger på C. Karakterene ligger som forventet med en topp på middelskarakteren C men har en noe uventet stor andel D'ere sammenliknet med bare 1 karakter på A. Sammenliknes denne D-andel med de tidligere år ligger den noe høyere. En viktig grunn til dette kan leses ut av studentenes evaluering som peker på at mange opplevde arbeidet med essayet (for) tidskrevende og derfor ikke fikk tid nok til å lese godt til eksamen. En enkelt student nevner også at eksamenen fant sted to dager etter en hjemmeeksamen i et annet emne. Studentene var svært aktive og svært interesserte under feltarbeidet for essayet, men denne praktiske delen har nok tatt noe av energien som ellers i tillegg kunne vært brukt på pensumløsning. Likevel er en gjennomsnittskarakter på C et godt resultat

### ***Studieinformation og dokumentation***

Mi side blev brukt til å gi studentene skriftlig informasjon om program og endringer i programmet, frister, litteraturliste, oversikt over gruppene og deres temaer og koordinator med mail-adresse, Power Point presentasjoner fra alle 6 forelesninger, krav til innleveringsoppgaven (forskningsessayet), igangsettende analysespørsmål til gruppene, gruppenes Power Point presentasjoner fra siste gangen samt diverse praktiske opplysninger underveis.

Når det gjelder kontakten og den direkte informasjonsutveksling med gruppene, etter at disse var nedsatt, skjedde dette gjennom en gruppekoordinator for hver gruppe (se oversikt over grupper med gruppekoordinator ovenfor). Disse studenter hadde jeg kontakt med under gruppeprosessen og jeg kunne således avhjelpe problemer i den enkelte gruppen underveis.

### ***Tilgang til relevant litteratur***

På Studia forelå ved kursstart kursets to hovedbøker (Kvale & Brinkmann 2009 og Silverman 2006) samt et kompendium bestående av pensumartikler. All kurslitteraturen kunne således kjøpes på Studia ved kursstart og det var ingen problemer med dette.

## **Faglærers vurdering av rammevilkårene**

### ***Lokaler og undervisningsutstyr***

Instituttets seminarrom i Rosenbergsgt. 39 blev brukt til forelesningene og fordi antallet av kursdeltakere som møtte opp lå mellom 15-20, fungerte dette godt. Utstyret fungerte problemfritt. Det første presentasjonsseminar ble denne gang holdt i et seminarrom på Psykologisk fakultet (Christies gate 12, seminarrom 520); seminarrommet hadde en veldig bra størrelse både i forhold til å ha fire grupper til å jobbe med gruppearbeid i samme lokale og deretter for de gruppevis presentasjoner i plenum. Til dette formål var lokalet langt bedre egnet enn seminarrommet på instituttet som er for lite til den type formål.

## **Faglærers kommentar til studentevalueringene**

## **Metode – gjennomføring**

Evaluering ble gjennomført i slutningen av kurset på den siste presentasjonen. Den ble gjennomført i form av et spørreskjema med få og enkle spørsmål, og alle holdningsspørsmål hadde åpen svarmulighet. Skjemaet ble i tillegg lagt ut på Mi side for å fange dem opp som ikke nødvendigvis var til stede denne dagen. Det var imidlertid ikke flere enn dem der fylte ut skjemaet like etter undervisningen som leverte det og det bekrefter erfaringene med at dette må gjøres mens man er tilstede. Det var 16 studenter (ut av altså 21 studenter) som leverte evalueringsskjemaet tilbake og de skrev samlet sette relativt mye. Dette utgjør en aktiv tilbakemelding på kurset og jeg skal i det følgende redegjøre for innholdet i evalueringene og ikke minst flere gode innspill til forbedringspotensialer (se vedlegg 1 for alle detaljene fra studentevalueringen).

## **Oppsummering av innspill fra studentene**

Når det gjelder forelesningene var studentene tilfredse med disse og flere gir uttrykk for at de mener de var interessante, gode, relevante, kjekke og utfordrende. Fordi forelesningene dette semester ble gitt i en bolk i starten av semesteret er det imidlertid også en del kommentarer om at dette var intensivt og kanskje for de studenter som oppfattet det slik bidro til at forelesningene opplevdes som relativt separert fra arbeidet med essayet. Der er imidlertid også en enkelt student som mener at forelesningene dannet et godt grunnlag for arbeidet med essayene og at det var bra at disse var plassert tidlig i semesteret. En annen kommentar som også retter seg generelt mot dette med bolkundervisningen er at dette opplegget gir dårligere muligheter for studentene for å møte forberedt fordi det da blir for litt tid til å lese pensum i forkant av forelesningene.

Hovedinntrykket av gruppearbeidet er at dette ble opplevd som bra, spennende og velfungerende. En enkelt kommentar har fokus på at det tok mye tid, med andre ord at det kanskje tok for mye tid. Og det er også en enkelt kommentar som nevner veiledningen som et problem fordi særlig vedkommende har oppfattet veiledningen som en kritikk (eksemplet viser hvor vanskelig det er fra lærerside å gi veiledning som inkluderer kritiske kommentarer og hvor vanskelig det er for studenter å forstå at det kan læres noe av kritikken).

Svarene på hvordan gruppearbeidet om analysen fungerte viser tydelig at dette er en vanskelig og utfordrende del av arbeidet med kurset, selv om det også er studenter som har opplevd dette som lærerikt og spennende. En viktig gjennomgående kommentar her er at det er vanskelig å få dette til å fungere i et fellesskap og at det går mye tid – og altså kanskje ikke så godt anvendt tid – på å diskutere seg frem til noe felles i gruppen, bl.a. fordi det kan oppstå uenigheter om hva datamaterialet viser. På den annen side nevnes det også av en at det er godt å kunne «hjelpes hverandre». En enkelt foreslår konkret at det med fordel kunne være et seminar hvor ulike analysemetoder ble utprøvd (hvordan utvikle kategorier, samle utsagn m.m.). Når det gjelder skrivingen av essayet er de fleste ikke ferdige med dette på det tidspunkt da de evaluerer kurset, men flere er ved godt mot fordi de føler de har fått en solid bakgrunn for skrivingen. Det er imidlertid også et par andre viktige kommentarer her, som dels gjelder dette motsetningsfulle forholdet mellom gruppearbeid om feltarbeid og individuelt essayarbeid (hvilket ligger i kursets grunnstruktur), dels gjelder dette med at det ikke gis karakter for essayet (bare godkjent/ikke godkjent) og at dette virker demotiverende samtidig med at det kan

virke unødvendig med dette essay når det er to presentasjoner på seminarer i slutten av kurset. I sammenheng med å skulle ta andre fag blir det da veldig travelt, selvsagt. Den manglende karakter betyr da også lett at arbeidet med skrivingen av essayet nedprioriteres (dette var også mitt tydelige inntrykk under godkjennesarbeidet; jeg hadde ikke problemet med å godkjenne dem alle, men det var svært enslydende og lite gjennomarbeidete oppgaver på tross av at data-materialet som var samlet inn ga rike muligheter).

Pensum evalueres primært som bra, og særlig hovedbøkene. Ingen oppfatter det som for vanskelig, en enkelt mener det er mye pensum.

Nytte av kurset ser det ut til er et gjennomgående svar og det nevnes følgende konkretiseringer: nyttig i forhold til egen masteroppgave senere om den skal være kvalitativ, lært mye, godt med gruppearbeidet, lært mye av å gjennomføre feltarbeid, øvd fremføring og bedre innsikt i kvalitativ metode. Men det nevnes også igjen at det har vært (for) tidskrevende.

Det er en god del som ikke svarer på om de savner noe på kurset hvilket må antas å bety at de ikke gjør det. En enkelt student er veldig positiv og mener at det både er bra pensum og god oppfølging på kurset, og så er det andre studenter som ønsker seg roligere forelesninger (dvs. med mindre pensum for hver gang), mer tid til eksamensforberedelse, seminarer hvor pensum ble diskutert, mindre fokus på gruppearbeid, ikke å skrive et 4000 ords essay, mer konstruktiv veiledning, klarere kopling mellom pensum og gruppearbeid og å lære både observasjon og intervju (studentene gjør hver især bare en av delene).

Alle (bortsett fra en som ikke svarer på dette spørsmål) vil anbefale kurset til andre fordi det er nyttig, lærerikt, relevant for masteroppgave og interessant, selv om det igjen nevnes at det er tidskrevende.

En god del har svart på «andre kommentarer» også og en del er gjentakelser fra det som er nevnt tidligere. Det som ikke er gjentakelser er et konkret forslag om kun å ha et presentasjonsseminar, å ha et felles veiledningsseminar, at det kan være bolkundervisning med først SOS302 og så SOS304, at det kan bli klarere hva som skal gjøres felles og individuelt og et ønske om å bli tidligere ferdig med essayet. Forbedringsforslag som utspringer av dette er altså følgende:

- 1) Det kan utvikles en sterkere sammenheng mellom forelesninger og arbeidet med essayet bl.a. ved å legge noen forelesninger senere i forløpet.
- 2) Det kan kjøres et seminar hvor studentene får øve seg på ulike analysemetoder på et datamateriale.
- 3) Felles analyse er vanskelig å få til og kan evt. avløses mer av individuelt arbeid med analyse.
- 4) Det vil være en fordel om det brukes mindre tid på gruppearbeid, ikke minst i forhold til analysen.
- 5) Manglende karakter for essayet er demotiverende for å skrive dette og gjør skrivingen mindre interessant for studenten; essayet skal bare gi adgang til skoleeksamen, altså bare bestå.
- 6) Det er et motsigelsesfullt forhold mellom felles data innsamling og individuell essay-skriving innebygget i kurset som det kanskje går an å endre på.
- 7) Et felles veiledningsseminar (i stedet for gruppevis veiledning).
- 8) Bolk-undervisning med SOS302 først og så SOS304.

Når det gjelder bakgrunnen til studentene var de alle i 20'erne, flest kvinner, det var generelt et høyt deltakelses- og «investeringsnivå» samtidig med at det er tydelig at forberedelsesarbeidet til gruppearbeidet ligger høyest, deretter seminarer og til sist forelesningene (det siste følger naturlig av at de denne gangen ble gitt konsentrert, selv om det her også må nevnes at studentene fikk forslag om hva som ville være det viktigste å lese før hver forelesning om de ikke hadde tid til å lese alt).

### **Faglærers samlede vurdering inkl. forslag til forbedring**

Min samlede vurdering av kurset er at dette har fungert tilfredsstillende og særlig at det er godt tegn at det går an å få alle studenter som melder seg på Mi side til å gjennomføre kurset (selv om det altså også bidrar til dette at alle som har gjort dette denne gangen også hadde seriøst til hensikt å gjennomføre dette kurset; slik er det ikke alltid vet vi av erfaringer).

At jeg denne gangen tok alle forelesninger selv var tidskrevende, fordi jeg i tillegg hadde endret noe på pensum, bl.a. lagt inn ny litteratur, dels av Blaikie, dels av Smith og dels av Widerberg. Min oppfattelse siste gang var at det ville være godt med en tekst som kunne klargjøre sammenhenger mellom empiri og teori tydeligere og dette var bakgrunnen for å trekke inn et kapittel fra Blaikie. Kapittelet viste seg imidlertid å ikke være så godt som antatt, fordi det er lett å miste tråden i kapittelet. Jeg brukte også en dobbeltforelesning på dette hvilket kanskje er i overkant. Og i den skriftlige eksamen var det noe overraskende å se at studentene ikke hadde fått så mye med seg om dette likevel og at deres eget arbeid med essayet, analysen osv. åpenbart ikke hadde gitt dem så mange refleksjoner som jeg antok det ville. Av endringsmuligheter er her å ta kapittelet ut igjen, eller å gjøre som en av studentene foreslår, å gi en oppsummeringsforelesning, og/eller som en annen student foreslår (indirekte), å knytte et seminar til dette med mulighet for at studentene straks etter får anledning til å utprøve dette i praksis, kanskje i forhold til eget essay.

Forslag til forbedringer som jeg noterte meg etter å ha sensurert alle 21 skoleeksamensoppgaver var følgende (eksamensoppgaver er en god avspeiling av hva som har fungert og hva som kan forbedres):

- Studentene hadde denne gangen fått en åpen mappe for egne notater. Det viste seg at denne ble brukt til å legge inn resyméer av pensumlitteratur. Mange skoleeksamener hadde derfor en ganske enslydende og relativt overfladisk karakter i besvarelsen hvilket kan være et resultat av å lese resyméene i stedet for originallitteratur. Det bør med andre ord unngås at studentene gjør dette igjen fordi det skaper forvirring hos noen studenter.
- Induksjon og deduksjon kan diskuteres med en liten praktisk øvelse på samme måte som det ble gjort dette semester med MCA-øvelsen.
- Diskuter Kvaless syv steg med studentene – og få dem til å forstå at en repetisjon av disse syv steg gir en svak uttelling, når det handler om å kunne redegjøre for en forskningsprosess i en skoleeksamen. En mulighet er også å fjerne dette kapittel fra pensum.
- For selve skoleeksamen er det en fordel om det er oppgaver som av studentene velges mer likt; den ene av skoleeksamenene i den ene halvdel ble ikke valgt av noen (alle valgte å skrive om de nasjonale prøver i stedet for om fritidsordninger og klasse).
- Problemstillingsutvikling ser ut til å være en stor utfordring og kan kanskje i høyere grad trenes på selve kurset. En ide kan være å ta alle problemstillinger presentert i skoleeksamenen denne gang og la studentene diskutere svakheter og styrker ved dem.

- Kanskje det er behov for en egen oppsummeringsforelesning.

Når det gjelder mitt samarbeid med Syltevik fungerte dette aldeles utmerket, ikke minst også, fordi vi kjenner hverandre som fagpersoner veldig godt og fordi Syltevik hver gang hun hadde hatt undervisning rapporterte om undervisningen til meg. Det var også Syltevik som sørget for at det kom inn så mange evalueringsskjemaer denne gang hvilket er viktig for den videre forbedring av kurset. Og i forhold til veiledningen var det et fortrinn at studentene fikk ulike ideer og innspill.

Når det gjelder innspillene fra studentene har jeg følgende kommentarer:

-Jeg er enig i at det kan utvikles en sterkere sammenheng mellom forelesningene og essayarbeidet, selv om dette nok denne gangen ble forsterket av at forelesningene måtte presses sammen på to uker og dermed i praksis fungere som bolk-undervisning. Men det vil nok uansett være en fordel å spre forelesningene mer, men også å blande dem enda mer med essay-arbeidet f.eks. ved å knytte et kortere seminar til en dobbeltforelesning, hvor noen av de «teoretiske» delene kunne utprøves og diskuteres og kanskje også knytte dette direkte til essay-arbeidet. Analyse-forelesningen kunne f.eks. bli knyttet til noe analysearbeid for essayet osv. om det er mulig å få til dette til rent tidsmessig. En oppsummeringsforelesning sent kan også bidra til å knytte forelesninger og essayarbeid mer sammen.

-At kurset har en grunnstruktur med et motsetningsforhold mellom felles essay-arbeid og individuell essayskriving er det vanskelig å gjøre noe med. På den andre siden er det mulig å mykne motsetningsforholdet, f.eks. ved å unngå at det gjøres gruppearbeid om analysen. Det ser ut til at dette koster mye tid, energi og at studentene antar de skal finne frem til noe «felles» selv om dette ikke er uttalt at de skal det. Men også i forbindelse med at det nå kanskje endres igjen med midtveiseeksamen (slik at kun de med sykemelding kan gå opp igjen) og det da blir mulighet for å innføre essay for 50/50 karaktergivning vil det være verd å prøve å la analysearbeidet gjøres individuelt og ikke oppfordre til at gruppen møtes (selv om det ikke skal avholde noen fra å sette seg sammen om de ønsker det). Kanskje kan dette også bidra til at analysene blir mer reflekterte og individuelle i stedet for at de tilstreber å skrive etter den «felles mal» fra gruppen. Dette vil også bety at det blir mindre tid som skal brukes på gruppearbeid, hvilket kanskje denne gangen var den klareste og mest gjennomgående kritikken og også viste seg å bety at det ble lest mindre pensum.

-At det igjen kan gis en karakter for essayet har jeg argumentert for tidligere og det bekreftes igjen denne gangen at også studentene mener dette er en fordel. I den sammenhengen er det også viktig at løpet frem til essay-leveringen individualiseres mer slik jeg har foreslått ovenfor.

-Bolk-undervisning fungerer i prinsippet dårlig; dette viste seg også da instituttet mer generelt forsøkte dette et semester (se tidligere evaluering fra dette kurs) og det forhindrer også mulighetene for å utvikle sterkere sammenhenger mellom forelesninger og essayarbeid.

-Et felles veiledningsseminar har vært utprøvd tidligere. Ideen er god, men problemet er at studentene mest er opptatt av de råd deres egen gruppe får og ikke er konsentrert om å lytte til råd til andre grupper, også selv om jeg har forsøkt å unngå dette ved å la gruppene lese hverandres data-materiale og forplikte dem på kommentarer til medstudenter. Problemet er da også at det ikke kan komme noen detaljer opp, fordi



dette vil være mindre interessant og lærerikt for alle på kurset. Det er likevel interessant at dette foreslås fra studentside og bør derfor fortsette med å være en mulighet som evt. kan innføres igjen på et tidspunkt.

-Kritikken av to presentasjonsseminarer (i stedet for en) er klar, men henger også sammen med at studentene ikke finner det mulig å si noe annet under «en samlet oppsummert presentasjon av prosjektet» enn under «en presentasjon av gruppens analyse». Men når dette oppleves som en gjentakelse er det bedre å la den siste presentasjon gå helt ut. Da kan den tid kanskje heller brukes til oppsummering og evt. diskusjoner om pensum til slutt i semesteret.

Vedlegg 1:

## Evaluerings SOS304 høsten 2011:

### **Hva mener du om forholdet mellom forelesningene og arbeidet med essayet?**

- 1) Fungerte godt, fint med forelesninger tidlig i semesteret, men mye pensum å lese til sist.
- 2) Fungerte greit, men dumt at de var så konsentrert, kunne da ikke møte forberedt.
- 3) Forelesninger og arbeid med essay for mye adskilt med forelesninger først og så essayarbeidet senere adskilt fra dette. Kanskje noen av forelesningene skal komme senere? Evt. også starte empiriinnsamlingen tidligere for å bli ferdig med dette tidligere?
- 4) Tidvis vanskelig å se sammenhengen, det bør presiseres at forelesninger skal brukes i gruppearbeid.
- 5) Forelesninger var interessant gjennomgang av pensum, kjekt og utfordrende. Men forelesningene kunne vært mer spisset ift. forskningsprosess, f.eks. ift. utvikling av problemstilling, utvikling underveis etc.
- 6) Bra helhet.
- 7) Fungerte bra.
- 8) Forelesningene relevante for essayene, helt ok.
- 9) Litt intensivt med forelesninger, men ok.
- 10) Essayet virket forstyrrende ift. gruppearbeidet, skulle vært knyttet bedre til forelesningene.
- 11) Bra.
- 12) Forelesningene var ganske tidligere, så tenkte ikke på essayet da det foregikk.
- 13) Bra, forelesningene var gode.
- 14) Forelesningene ga en god innføring for videre essay-arbeid, «veiledningstimene likte jeg spesielt godt».
- 15) Var ikke på alle forelesninger, men inntrykket er at arbeidet med essayet er noe selvstendig, løsrevet fra forelesningene som er mer konsentrert om pensum.
- 16) Forelesningene intensive, opplevet arbeidet med essayet som separat.

### **Hva var din erfaring med gruppearbeidet for feltarbeidet?**

- 1) Gruppearbeidet fungerte bra, fordelte oppgavene, alle bidro like mye, fikk til slutt et veldig omfattende materiale det var mye å lære av.

- 2) Fungerte veldig bra, samarbeidet veldig bra.
- 3) Bra
- 11
- 4) Kjekt, men tok mye tid som etter hvert førte til mye irritasjon.
- 5) Spennende arbeid, lærte mye.
- 6) God erfaring, gruppen fungert bra.
- 7) Lærerikt.
- 8) Godt samarbeid, men vanskelig å vite hvor mye samarbeid det skulle være om analysen.
- 9) Bra, men savner konstruktiv kritikk fra veiledning.
- 10) Kjekt.
- 11) Lærerikt og spennende.
- 12) Kjempebra, lærerikt og kjekt.
- 13) Veldig bra.
- 14) Fungert fint, enighet om innsamling, gode diskusjoner. Fornøyd.
- 15) Feltarbeidet var moro å planlegge og å gjennomføre.
- 16) Fungerte bra- Godt samarbeid.

### **Hva var din erfaring med gruppearbeidet for analysen?**

- 1) Bra med to veiledninger slik at det ble hjelp med analysen. Snakket mye om analysen i gruppen men valgte å analysere forskjellig.
- 2) Fungerte bra, men analysen vanskelig.
- 3) Bra.
- 4) Bra å se på data og hjelpe hverandre i gruppen.
- 5) Kunne tenkt seg et seminar/forelesning med gjennomgang av ulike måter å analysere datamaterialet, lage kategorier, samle utsagn, finnes dataprogram for slikt?
- 6) Bra helhet, men litt mye med to gruppeseminarer.
- 7) Tidskrevende, enklere å gjøre analysen alene og heller kommet sammen etterpå og presentert for hverandre.
- 8) Vanskelig å utføre felles analyse, veldig generelt, uten noen kategorier alle valgte å ta utgangspunkt i, litt vidt tema som tar ulike retninger gjør det krevende med sammenlikninger og å lage kategorier.
- 9) Gruppen har ikke analysert så mye sammen, men mener vi har kjørt oss mye fast grunnet lite konstruktiv veiledning.
- 10) Vanskelig å arbeide sammen analytisk og dra generelle konklusjoner.
- 11) Lærerikt og spennende.
- 12) Gikk bra, diskuterte godt.
- 13) Veldig bra, veiledningen besto mer av kritikk av metode enn forslag til løsninger av analysen.
- 14) Analysearbeidet tidskrevende, likevel fornøyd med at det ble gjort i fellesskap.
- 15) Analysen det vanskeligste punktet i arbeidet med essayet, det var uenighet om analysen og det ble brukt mye tid på det.
- 16) Gruppen har ikke arbeidet så mye med analysen.

### **Hva er/var din erfaring med å skrive forskningsessayet?**

- 1) Har ikke begynt å skrive, men tror det går fint siden det er jobbet så mye med materialet og har hatt to presentasjoner. Godt innblikk i hvordan en forsker jobber.
- 2) Er ikke ferdig, tidskrevende fag, men har jo jobbet kontinuerlig med datamateriale

og dermed oppgaven, nyttig.

3) Vanskelig med grensen mellom det individuelle og gruppearbeidet gikk. Samle inn felles empiri og så skrive individuelt, men ok for å få samlet inn nok empiri.

12

4) Har ikke begynt, merker at innleveringer man ikke får uttelling for, nedprioriteres. Dette har vært et travelt semester.

5) Oppgaven kan virke som om det skal skrives mere generelt om kvalitativ forskning og ha begynnende analyse, mens seminarene har større fokus på analyse, det bør presiseres.

6) Lært utrolig mye og en grei måte å anvende pensum.

7) Kjekt å få øve seg. Greit å lære å begrense seg.

8) Vanskelig å finne individuelt fokus etter så mye felles jobb, ellers veldig greit.

9) Bra, men savner veiledende veiledning i og med at vi skal skrive for å lære metodene.

10) Essayet virker kontraproduktivt fordi det har vært TO presentasjoner og i tillegg kommer eksamen.

11) Veldig nyttig å bruke materialet til gruppen, kanskje bedre om gruppen hadde skrevet et felles essay i stedet for den siste presentasjon.

12) Bare skrevet innledningen så langt.

13) Ikke ferdig, men veldig givende. Siste presentasjon klargjorde mye rundt hva vi bør fokusere på.

14) Ikke begynt å skrive, men synes jeg har et solid grunnlag.

15) Ikke ferdig, men pga. det veldig grundige analysearbeid i gruppen tror jeg det blir en grei oppgave.

16) Ikke skrevet enda, de to siste presentasjoner tok mye tid og krevd arbeid.

### **Hva mener du om pensumlitteraturen (og særlig hovedbøkene)?**

1) Hovedbøkene veldig gode, Silverman enkel å lese, veldig bra.

2) Særlig hovedbøkene veldig bra å lese.

3) Spannende, relevant, vet ikke om det kunnet vært annen pensumlitteratur.

4) Lite prioritering av pensumlesning, har jo brukt så mye tid på gruppearbeidet.

5) Pensum relevant.

6) Ok.

7) Mye pensum, kompendiet bra, mye bra i Silverman men sommetider vanskelig å trekke ut problematikk. Kvale er ok.

8) Gode.

9) Bra.

10) Gode bøker.

11) Fin oversikt.

12) God pensumlitteratur. Silverman lettest.

13) Litt tungt å lese.

14) Ingenting å utsette, fornøyd.

15) Enkelt forståelig pensum.

16) Fornøyd, Silverman er lettest.

### **Har du hatt nytte av kurset? Og om du har det, hvilken?**

1) Blitt flinkere til å fremføre, øvd meg i intervju og observasjon, veldig positiv.

2) God nytte av kurset.

- 3) Lært mye, skal kanskje gjøre en kvalitativ masteroppgave.
- 4) Ja, men for tidskrevende ift. utbytte, interessant med ulike innfallsvinkler og etiske problemstillinger.
- 5) Ja, likte å gjøre dette sjølv.  
13
- 6) Greit, har spesielt hatt nytte av gruppearbeidet.
- 7) Øvelse, nye momenter i kompendiet.
- 8) Nyttig for masteroppgaven.
- 9) Ja, lært mye av det praktiske, nyttig å faktisk gjøre det.
- 10) God nytte av gruppearbeidet, lært å samle data og behandle data.
- 11) Gjennom gruppearbeid og essay samtidig fått gjennomgang av litteraturen. Føler jeg har lært mye.
- 12) Absolutt, og nyttig for masteroppgaven.
- 13) Bedre innsikt i kvalitativ metode.
- 14) Kurset var lærerikt og jeg føler meg trygg på kvalitativ metode.
- 15) Ja, god innføring i kvalitativ metode, fikk gjort et langt intervju som jeg ser på som en nyttig erfaring.
- 16) Nytte av pensum og forelesningsnotater, interessant prosjekt, intensive forelesninger med mye pensumlitteratur til hver forelesning.

### **Var der noe du savnet på kurset?**

- 1) Nei, veldig bra bøker og oppfølging fra forelesere.
- 2) Tror ikke det.
- 3) Har bare intervjuet men ikke lært observasjon selv.
- 4) Klarere kopling mellom pensum og gruppearbeid.
- 5) -
- 6) -
- 7) -
- 8) -
- 9) Når foreleser mener gruppa har tatt en litt trøblete/feil vei i analyse/teoretisering så gi tips til alternative måter å gjøre det på istedenfor å gi bare kritikk, svært demotiverende.
- 10) Litt for mye fokus på gruppearbeid og essayet, holdt med presentasjonen, et essay på 4000 ord er unødvendig og øker arbeidsmengden.
- 11) Omfattende men spennende, utfordringer ift.
- 12) Ikke noe spesielt.
- 13) Seminarer hvor pensum ble diskutert.
- 14) Nei.
- 15) Nei.
- 16) Roligere forelesninger med mindre pensum til hver forelesning, bedre eksamensforberedelse, kanskje en oppsummeringsforelesning.

### **Kan du anbefale kurset til andre studenter (sett uavhengig av at dette er et obligatorisk kurs)?**

- 1) Veldig bra kurs for å lære kvalitativ metode, men tidskrevende, men kjekt fordi det var så interessant.
- 2) Veldig nyttig kurs, særlig om man vil skrive en kvalitativ masteroppgave. Men

uansett nyttig.

3) Jepp, fordi direkte relatert til en kvalitativ masteroppgave.

4) Nyttig med tanke på masteroppgave. Interessant

5) -

6) Ja, sett at det er obligatorisk.

14

7) Ja, viktig å forstå premissene for kvalitativ forskning.

8) Ja.

9) Ja, hvis de vil ha erfaring i kvalitativ metode.

10) Ja, spesielt gruppearbeidet.

11) Absolutt, vil nok få mye bruk for det i masteroppgaven.

12) Ja.

13) Ja, det er et nyttig metodefag.

14) Ja, lærerikt, interessant å gjennomføre egen studie, learning by doing er bra.

15) Ja spesielt for den som er interessert i kvalitativ metode.

16) Ja, til studenter som vil arbeide kvalitativt men håper på annet opplegg med forelesningene.

### **Andre kommentarer:**

1) Synes det kan være bare en presentasjon i stedet for to, det ble for mye det samme, heller en presentasjon foran alle rett etter datainnsamling, slå det sammen med veiledning slik at alle fikk respons samtidig, så en fremføring på slutten etter ferdig analyse.

2) De to siste seminarer var repetisjoner av hverandre.

3) -

4) Kurset tar for mye tid, siste presentasjonsrunde tar for mye tid og var overflødig ift. første.

5) Ønsker bolkeundervisning: først SOS302, så SOS304, da kunne teorien fra 302 anvendes i 304.

6) -

7) -

8) Være klarere på hva som skal jobbes med i fellesskap (gruppen) og hva som skal gjøres individuelt, unødvendig med to presentasjoner av materialet.

9) Vær konstruktiv og mer veiledende i kritikken, den ene foreleseren var mye flinkere til dette enn den andre.

10) -

11) -

12) Unødvendig med presentasjon av datamateriale to ganger.

13) Tom for ord.

14) De to siste seminarer overlapper, mye arbeid for en godkjent/ikke godkjent oppgave.

15) Litt mye med to presentasjoner.

16) Mye tid på prosjektet uten at det gir uttelling på karakter, skulle ønske en ble tidligere ferdig med oppgave og presentasjoner, skulle ønske eksamen 23.nov. ikke var to dager etter hjemmeeksamen, eksamen 21.nov og 23. nov. er alt for tett.

### **Bakgrunn:**

1. Kjønn:

Mann: 3, 10, 13, 15

Kvinne: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16

Ikke svart: 8

2. Alder

1) 24

2) 24

3) 27

4) 23

5) -

6) 25

7) 23

8) -

9) 24

10) 24

11) 24

12) 24

13) 23

14) 25

15) 27

16) 23

3. Hvor mange ganger har du deltatt på forelesning?

1 gang

2 ganger

3 ganger 10)

4 ganger 4)

5 ganger 6) 9) 14) 16)

6 ganger 1) 2) 3) 5) 7) 11) 12) 13) 15)

Ikke svart: 8)

4. Deltok du i gruppens veiledningsmøter med faglærer dels under datainnsamlingen og dels etter at alt data-materialet var skrevet ut?

1 gang (første gangen, andre gangen): 9) 11)

Begge ganger: 1) 2) 3) 4) 5) 6) 7) 10) 12) 13) 14) 15) 16)

Ikke svart: 8)

5. Hvor mange ganger har du deltatt i fellesseminarene?

1 gang (første gangen, andre gangen): 11)

Begge ganger (dvs. både analyse-seminaret og seminaret om endelig presentasjon av gruppens prosjekter): 1) 2) 3) 4) 6) 7) 9) 10) 12) 13) 14) 15) 16)

Ikke svart: 5) 8)

16

6. Hvor stor en prosentdel av gruppemøtene vil du si du har deltatt i?

100%: 1) 2) 3) 4) 5) 6) 9) 11) 12) 14) 15) 16)

99%: 13)

98%: 7)

80%: 10)

Ikke svart: 8)

7. Hvor godt har du vært forberedt til undervisningen (dels forelesningene og dels seminarene)?

Forelesningene:

Svært godt

Godt: 7)

Både og: 3) 4) 5) 6) 9) 10) 12) 15)

Dårlig: 1) 2) 13) 14) 16)

Svært dårlig: 11)

Ikke svart: 8)

Seminarene:

Svært godt: 6)

Godt: 1) 2) 3) 7) 11) 15)

Både og: 4) 9) 10) 12) 13) 14) 16)

Dårlig

Ikke svart: 5) 8)

8. Hvor godt har du vært forberedt til det selvstendige gruppearbeid?

Svært godt 13)

Godt: 1) 2) 4) 5) 6) 7) 9) 10) 11) 12) 15)

Både og: 3) 14) 16)

Dårlig

Svært dårlig

Ikke svart: 8)

9. Hvordan vurderer du din innsats på dette kurs under ett?

Svært høy: 7)

Høy: 1) 2) 3) 4) 5) 6) 11) 15)

Middel: 9) 10) 12) 13) 14) 16)

Lav

Svært lav

Ikke svart: 8)